

AKTUALNO

Dan žena, materinski dan - poznamo njen izvor in pomen?

• **Dan žena** je mednarodni praznik žensk, ki ga praznujejo vsako leto **8. marca**. Je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti in dosežkov žensk. Pobudo za praznovanje 8. marca je dala nemška feministka in socialistka Clara Zetkin, rojena Eissner (1857-1933). Za enakopravnost žensk se je začela bojevati leta 1889, medtem ko je pobudo za dan, posvečen vsem ženskam, dala na Drugi mednarodni konferenci socialističnih žensk leta 1910. Prvič so ga praznovali leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem, takrat še na 19. marec. Tudi v Sloveniji so ga praznovali in sicer v Trbovljah.

Mednarodni dan žensk se 8. marca praznuje od leta 1917.

Praznik je postavljen tudi v spomin na požar v Tovarni Triangle, kjer je leta 1911 v New Yorku izgubilo življenje prek 140 žensk.

Tudi v Sloveniji so potekali boji za enakopravnost žensk. Tako je že leta 1897 začel izhajati ženski časopis Slovenka, medtem ko je bilo prvo žensko društvo ustanovljeno leto kasneje. Pomembna je letnica 1906, ko je Marija Urbas kot prva Slovenka doktorirala in sicer iz filozofije na graški univerzi. Ženske so se že močno približale enakopravnosti s tem, ko je bila leta 1945 uzakonjena splošna volilna pravica. Leta 1974 je bilo zapisano v ustavo SFRJ določilo, da ima vsaka ženska svobodno odločanje o rojstvu otrok, tri leta kasneje pa je bila uzakonjena še pravica vsake ženske do umetne prekinitve nosečnosti iz drugih, ne le zaradi zdravstvenih razlogov. Leta 1989 je začel delovati prvi telefon v sili za pomoč ženskam in otrokom, ki so postali žrtev nasilja.

Malo za šalo, malo pa čisto zares...

• **Materinski dan** je neformalen praznik, posvečen materam. Praznovanje materinskega dne izvira iz ZDA, kjer ga praznujejo od leta 1910, v Evropo pa je ta navada prišla kasneje. Materinski dan so v Evropi začeli praznovati po prvi svetovni vojni, vendar ob različnih datumih. Sprva je bil v ta namen določen 15. maj, potem pa prestavljen na 25. marec. V Sloveniji se po drugi svetovni vojni materinski dan zaradi praznovanja dneva žena, 8. marca, praviloma ni praznoval, danes pa je spet v veljavi in se praznuje na isti dan kot Marijino oznanjenje, torej 25. marca.

(Vir: Wikipedija, prosta enciklopedija)

Kot zanimivost objavljamo še nekaj lepih, toplih misli o materinskem dnevu, ki jih je zapisala naša rojakinja **Anita Polajzer**, živeča v daljni avstralski Adelaidi:

"Materinski dan je zelo poseben dan v letu. Je dan, ko lahko najbolj srčno izrečemo, koliko nam pomenijo naše mame, dan, ko se jim lahko zahvalimo za vse, kar dan na dan delajo za nas, ko lahko pomislimo na vse njihove žrtve. Mame so nekaj posebnega, zaslužijo dan, kot je ta, da jim lahko pokažemo, koliko nam res pomenijo.

Vse matere so si globoko v sebi podobne, brezpogojno nas ljubijo in nas podpirajo vse življenje. Vedno jih skrbi za nas in kako se počutimo.

Velikokrat razmišljam, kako pomembna je mama zame. Podarila mi je življenje in me naredila takšno, kakršna sem. Za veliko stvari se ji moram zahvaliti. Res je nekaj posebnega, kot vse mame na tem svetu."

In za konec še pristrčna, zabavna, duhovita, všečna, pronicljiva, za nameček pa še kako resnična pesem, pravzaprav nekakšna "analiza" mam, kot ženske v tej vlogi vidi **Ljudmila Vrtačnik** iz Morja, ki je pod preprost naslov "Mama" mojstrsko zapisala naslednje verze:

*Kdo po rojstvu prvi ga poboža?
Dekle mlado, žena,
cvetoča še kot roža.*

*S štručko toplo prvi stisk?
Še dobro, da zdravnik je tu,
sicer slišal bi se vrisk!*

*Ko v naročju drži drobni svitek,
ji to prvinski je užitek.*

*Poljubi čelo, nosek, usta, brado,
treplja pravkar rojeno bitje mlado.*

*V zavetju matere otrok kot majhno
pišče že kmalu hrano zase išče.*

*Ob tem mama prste šteje,
še nohtke gleda in se smeje.*

*Čestitk kmalu sledi cela kopica,
kot požar razširila se vesela je novica.*

*Čez nekaj dni se obiski že vrstijo, vsi
gledajo detece in modro govorijo.*

Mama pestuje, ziblje,
radostno posluša "dretje",
ki njej se zdi kot najlepše ptičje petje.

S paličico čisti nosek in ušesa,
s krpo nežno umiva ostale dele telesa.

Pridno briše usta, ritko in ročice,
pere majčke, kapice, menjuje plenice.

Skrbi, da čiste so srajčke, nogavičke,
uživa, ko otrok v knjigah prepozna
kravice, muce, psičke.

Pri otroku ne gre brez kremne nege,
brez katere koža dobila bi pege.

Nadene kapico otroku, ko veter brije,
klobuček pa, ko sonce močno sije.

V vseh letnih časih ga na zrak postavi,
da bo malček korenjaček pravi.

Skrbi, da nudi dolgo mu dojenje,
to podlaga dobra je za vse življenje.

Hrani ga in da na stran -
kolikokrat je treba tega dan na dan!

Pripravljeno ima posodo nočno,
ko otrok kašlja, bruha, driska močno.

Stajico popackano skrbno umiva,
ponoči otroka z odejico pokriva.

Vročino meri, kuha čaj, ko otrok zboli,
veliko noči ob njegovi postelji bedi.

Opazi prvo črto v dlesni belo,
ko zobek raste, doma je vse veselo.

Posluša grgrajoče otroško klopotanje,
beseda prva sliši se lepo kot sanje.

Trpi, ko malček pade, dobi buške,
ne hodi z njim tja, kjer zorijo hruške.

Ko otroček potolče si kolena,
nekoliko žalostna je duša njena.

Češe ga, uči umivati zobke in telo,
oblači ga, copatke deva na nogo.

In nasmejana že v prvem snegu
na sankah driča z njim po bregu.

Zvečer mu pravljico pripoveduje,
včasih si jo kar sproti izmišljuje.

Nato mu zapoje "nina-nana",
da v sen potone glavica zaspana.

Ko na žalostnem obrazku solze briše,
otrokov jok jenjuje in hlipa vse tiše.

Vrtove občudujeta, z rožami bogate,
živali ločita na domače, divje, pa na
pernate, sluzaste, ščetinaste, kosmate.

Malček pokuka v luknjo murna in
spozna, kako zelo je veverica urna.

Umiri ga, ko nastopi trma, ko cepeta,
ko ga sredi trgovine pravi bes popade,
ko vse nečedne hoče kazati navade.

Prenese vse nerodnosti, žalitve,
vse oprostí, saj se zaveda,
da še otroška pamet zrela ni.

Pritrdi gumbek, zašije strgane copate,
menja zadrgo, zarobi hlače,
skrtači podplate.

Skupaj prebereta knjig za dva
dolžinska metra, igrata igric mnogo,
med njimi tudi Črnega Petra.

Če v spanju otroka mora tlači in
nemilo stoče, po čelu pogladi ga in
poljubi večkrat vroče.

V domišljiji včasih pojavi se svet
strahov, a ko mama otroka k sebi
privije, svet je kot nov.

Z otrokom zjutraj v vrtec, v šolo odhiti,
kar je sprva hudo, potem pa se vse
lepo uredi.

Ko mama vsak dan prazni polne žepe,
naleti na vijake, frnikole, kamne,
fračo; budno pazi, kaj njen otrok
uporablja za svojo igračo.

Radostno, domiselno našemi ga za
pusta, nariše pike mu in velika rdeča,
nasmejana usta.

Otrokovo vsakoletno rojstnodnevno
slavje pa zares pestro in prav posebno
je poglavje.

Za izlet nikoli ne pozabi založiti ga s
hrano, v vrečko da mu sendvič,
sok in še banano.

V šolo na govorilne ure pridno hodi,
zardeva, če vragolije so v modi.

Pri plakatih pomaga, večče izrezuje
slike, one črno bele, barvne,
majhne in velike.

Na pamet pesmice se z njim uči,
da otroku v glavi beseda vsaka obsedi.

Prerešetati šolsko torbo fantiču ni
odveč dan vsak, da se ve, kaj v njej
tovori nadebudni možak.

Ne le zvezki in knjige z ušesi,
brez ovitka, tu so še piščalka,
vžigalnik, kreda, pa nož, petarda,
celo britev bridka.

Včasih v torbi so še barvni kosi stekla
in polomljene, zavržene stvari iz jekla.

In kaj v dekliški torbi najde mama,
ko vse že mirno spi in bedi le ona
sama?

Živalice iz pliša, ljubko punčko malo,
pogrešano šminko svojo, lak, parfum,
maskaro, črtalo.

Ne manjka niti verzov za knjigo
spominsko, zagleda še ogrlico znano,
zapestnico starinsko.

Prstančki, trakovi, lasne sponke,
gumitvistke, le kako bilo bi, če tu in
tam ne bilo bi čistke?

Kajpak pa žensko bitje mlado,
spogledljivo, zalo, v torbi mora imeti
tudi veliko ogledalo.

Skratka - ko mama obrne težko torbo
in jo stresa, zdi se, da v njej je vse, kar
nudita pekel in nebesa.

Če multimama vse najdeno bi nekam
naložila, za izkupiček tega srečelova
lahko bi marsikaj kupila.

In: le kako šlo bi v šoli in le katere
besede sočne izgovarjal bi otrok brez
mamine kontrole močne?

Da otrok v pol leta zna pisati in brati,
veliko mučnih ur ob tem mamam
potrebno je prestatí!

Še cesar in kralj nimata plačila
za vse, kar sta od svoje matere dobila.

A, plačila mati niti ne bi vzela,
srečna je, da otroke sploh je imela.

Skrb mamino in njeno delo bomo
najlepše poplačali, če dobri,
pošteni in pridni bomo ostali.

Pripravila:
Simona ANTOLIČ

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Zlata poroka zakoncev Tučič iz Rač

Zadnje decembrsko soboto preteklega leta, 27. 12. 2008, sta **Stanislav** in **Ida Tučič** iz Gasilske ul. 1 v Račah praznovala zlato poroko. Kot mladoporočena ženin in nevesta sta si zlata prstana nadela na enak datum, le natanko pol stoletja prej. V zakonu sta se jima rodili hčerki, jesen življenja pa zlatoporočencema Tučič lepšajo trije vnuki.

Iskrene čestitke!

S. A.

Krempļji zime so ustvarjali umetnine...

"Letošnja zima se poslavlja in za seboj pušča izrisane spomine, ki so prave ledene umetnine," je v spremljavo fotografijam zaledenelih oken zapisala njihova avtorica Jožica Zorec. Uživate v unikatnih kreacijah narave še vi!

S. A.

"Pozejdon turizem" iz Rač - najboljša agencija v prodaji skupin

Čprav turistična agencija "Pozejdon turizem" s sedežem v gradu Rače, ki jo vodi Matjaž Tomanič, obstaja komaj približno dve leti, je njeno ime že zapisano v srcih in nepozabnih spominih mnogih zadovoljnih potnikov, ki so se v družbi Pozejdona - boga morja v tem času podali na katerega izmed izletov, potovanj ali vse popularnejših križarjenj, ki v strukturi ponudbe navedene agencije zavzemajo vse opaznejše in čedalje prepoznavnejše mesto.

Da to dejstvo ni bilo spregledano, dokazuje tudi lep in odmeven dogodek, ki se je 19. februarja 2009 zgodil v galeriji Severia v Kopru, kjer je Cruise & Ferry Center (CFC) - prva in vodilna agencija za prodajo križarjenj in vseh vrst prevozov, podelila nagrade v okviru svojega združenja.

Nagrade (unikatne steklene skulpture, ki jih je posebej za to priložnost izdelal priznani steklarski umetniški mojster Anton Sajko), ki so bile podeljene prvič letos in sicer zgolj peščici najboljših v posameznih kategorijah turističnih storitev, je bil deležen tudi Pozejdon turizem. Prejel jo je za najboljšo slovensko agencijo v prodaji skupin.

Pozejdon turizem - Matjaž Tomanič (levo) prejema nagrado za najuspešnejšo prodajo skupinskih potovanj v Sloveniji za leto 2008

Priznanje, ki veliko pove

Skupinska spominska fotografija s podelitve nagrad - od leve: Tomislav Grbac - CFC v imenu Sonček TUI potovalni center (nagrada za najboljšo medsebojno sodelovanje), Nikica Mihaič - predsednik združenja CFC, Tomo Janžič - TA Atlantica (najboljša agencija v individualni prodaji), Matjaž Tomanič - Pozejdon turizem (najboljša agencija v prodaji skupin) ter Arsen Mihaič - član združenja CFC